

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-04-20

HSN 2016-1715

Handläggare:
Razvan State

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-05-24, P 12

Förlängning av ramavtal avseende språktolkservice, expresstolkning

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) har den 28 augusti 2012 uppdragit åt förvaltningen att teckna ramavtal med Språkservice Sverige AB. Avtalet har en avtalsperiod på två år med möjlighet till en förlängning på upp till två år. Förvaltningen föreslår i ärendet att avtalet förlängs med två år, från 1 oktober 2016 till och med 30 september 2018 som längst eller till dess att ny upphandling av expresstolkning enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) är genomförd, beroende på vilket som infaller först.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-20

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att teckna avtal om förlängning med Språkservice Sverige AB om expresstolkning för tiden 1 oktober 2016 till och med 30 september 2018 som längst eller till dess att ny upphandling av expresstolkning enligt LOU är genomförd.

Förvaltningens motivering till förslaget

Hälso- och sjukvårdens lagar beskriver målsättningen och genomförandet av vården och ålägger därmed vårdgivarna att anlita tolk när patient och vårdgivare inte kan förstå varandra på samma språk. Tillgången till tolk kan ha avgörande betydelse för att rätten till vård på lika villkor, patientsäkerhet och kvalitet i vården uppfylls. Hälso- och sjukvårdslag (1982:763) (HSL) föreskriver att det övergripande målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och vård på lika villkor (2§ HSL). 1177 Vårdguiden erbjuder språktolktjänst i arabiska och somaliska till vårdsökande invånare som ringer till tjänsten, som en del av

sjukvårdsrådgivningen. För avrop av tolktjänster inom 1177 Vårdguiden används ramavtalet för expresstolk som Stockholms läns landsting (SLL) upphandlat eftersom SLL har hand om den nationella förvaltningen av 1177. Ambitionen är att fler aktörer ska ges möjligheten att göra avrop och således öka användningen av tolktjänsten.

Expresstolk är ett alternativ vid akut behov av språktolk eller för ej bokad språktolk i samband med vårdtillfället. Tjänsten kan användas som distanstolkning, det vill säga tolkning via telefon eller andra distanshjälpmedel med bildfunktion där vårdpersonal och patient befinner sig i samma rum. Alternativt används tjänsten som trepartstolkning där språktolk kopplas in i ett pågående vårdssamtal där de som samtalar inte befinner sig i samma rum.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens ambition är att öka användningen av expresstolk och således möjliggöra en högre tillgänglighet till språktolk. Inom SLL erbjuds tjänsten för sex språk; arabiska, persiska, ryska, somaliska, spanska och turkiska.

Ekonomiska konsekvenser

Express-/distanstolkning innebär som regel en lägre kostnad för förvaltningen jämfört med platstolkning. Det ekonomiska beslutet ligger sällan hos vårdgivaren, därmed blir valet mellan distanstolkning och platstolk inte ett kostnadsstyrt val för vårdgivaren. Förvaltningen har därför ett incitamentsarbete som fortgår i syfte att öka tolkformen expresstolkning, vilket leder till att ökad kostnadsmedvetenhet kan uppnås.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Det finns en konkurrenssituation om den befintliga språktolkkåren som gör att hälso- och sjukvården löper större risk än andra myndigheter att drabbas av språktolkbristen. I en valsituation går andra uppdragsgivare före vårdgivare. Oavsett andel avvikelser är det allvarligt eftersom patientsäkerheten är hotad. Expresstolk uppfyller därför en viktig samhällsfunktion samt en möjlighet för vårdgivare att utföra sitt uppdrag på ett patientsäkert sätt.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Genom utökade möjligheter till expresstolkning finns förhoppning om att kunna öka omfattningen till fler språk samt att utöka tillgängligheten från dagens 08:00 – 22:00. Det innebär en förbättring i möjligheten att leverera en jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

En förväntad ökad volym av telefon- och videotolkningar medför att volymen platstolkningar minskar och därmed färre resor mellan uppdrag i motsvarande omfattning. Med en digitaliserad hantering av tolkbeställning förväntas även andra positiva effekter såsom minskad pappershantering.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef